

DOI <https://doi.org/10.37406/2521-6449/2026-1-5>
УДК 37.04:378.06

Холодняк О. В.

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

E-mail: elenakholodniak@hnpu.edu.ua

ORCID: 0000-0003-2736-3189

СУПЕРВІЗІЯ РЕСУРСАМИ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анотація

У статті розкрито авторське бачення ресурсів мобільного навчання в реалізації програм супервізії під час підвищення кваліфікації вчителів загальної середньої освіти. Наголошено на цілі супервізії – удосконалення мовно-комунікативної компетентності володіння іноземною мовою. Супервізію як форму підвищення кваліфікації розглянуто в контексті трансформацій професійної освіти і неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників, реалізації положень Концепції Нової української школи. Міркування і висновки авторки підкріплено результатами емпіричного вивчення ставлення здобувачів вищої педагогічної освіти та роботи у фокус-групах учителів закладів загальної середньої освіти Харківського регіону. Відповідно до сучасної методології організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників, визначено переваги і виклики мобільного навчання: 1) організаційний аспект: перевага гнучкості подачі навчального і методичного контенту, можливості його опрацювання в індивідуальному темпі, а виклик полягає у фактичній відмові розподілу роботи і відпочинку, посиленні психологічного тиску понаднормової професійної діяльності; 2) змістовний аспект: перевага ціннісної спрямованості дозованого потоку інформаційно-дорадчого і методичного контенту для попередження перевантаження вчителів і виклик щодо якості пропонованого контенту; 3) методичний аспект: перевага персоналізації у взаємодії із супервізором, ефект навчання «тут і зараз» оптимізує педагогічну супервізію, а виклик полягає у неминучих когнітивних змінах і негативних наслідках унаслідок неперервного сповіщення, багатозадачності, що також розпоршує увагу і знижує загальну якість підвищення кваліфікації; 4) моніторинговий аспект: перевага в продуктивному зворотному зв'язку, виклик цифрової нерівності, адже педагогічні працівники мають різний рівень цифрової грамотності, різні налаштування і варіації додатків на своїх мобільних пристроях.

Ключові слова: вища освіта, супервізія, учитель закладу загальної освіти, мобільне навчання, навчальний досвід, мовно-комунікативна компетентність, університет, супервізор, супервізант.

Вступ. Реалізація Концепції Нової української школи передбачає розширення функціоналу професійної діяльності і відповідного неперервного професійного розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти. Супервізія постає однією з таких функціональних ролей. Заявлена в назві цієї публікації тема синтезує три важливі, навіть трендові, напрями: 1) перехід від декларативного контролю і стигми в неперервному професійному розвитку вчителя закладу загальної середньої освіти до доцільної підтримки більш досвідченим фахівцем – супервізором за запитом супервізанта; 2) системна цифровізація, у тому числі використання ресурсів персонального програмного забезпечення для мобільного навчання; 3) конструктив комунікацій у професійній педагогічній спільноті, у тому числі іноземною мовою. Кожен із указаних напрямів актуалізує звернення до вивчення підходів до розвитку складників мовно-комунікативної компетентності вчителя із забезпеченням вимог цілеспрямованості, гнучкості, особистісній орієнтації програм підвищення кваліфікації. Інструментарій мобільного навчання сприяє створенню відчуття потоку, неперервності у формуванні навчального досвіду, академічної і професійної успішності, що супроводжується оптимізацією й удосконаленням мовно-комунікативної компетентності всіх учасників. Окрім того, у реаліях трансформацій, зумовлених воєнним станом і викликами в освіті, для підкріплення безпечності, психологічного комфорту і результативності освітнього процесу важливо, на нашу думку, поєднувати навчання, когнітивні процеси у різних контекстах, локаціях і в різних комунікативних просторах синхронно, асинхронно, інтеркультурно, за участі представників різних ідентичностей і культурних та ментальних парадигм. Мобільне навчання виступає дизайн-майданчиком сучасної комунікації.

Ця розвідка здійснена з опорою на міркування і висновки одного з фундаторів мобільного навчання, робника теоретичних засад М. Шарплес [14]. У трактуванні сутності, циклічності і ціннісних орієнтирів мобільної супервізії у контексті підвищення кваліфікації педагогічних працівників ми спиралися на пропозиції авторів затребуваного серед учителів-практиків видання [8; 11], відповідний Порядок [5] і Типову програму підвищення кваліфікації [6]. Для організації емпіричного етапу розвідки і взаємодії з учителями закладів загальної середньої освіти ми послуговувалися пропозиціями Л. Скрипник, що викладені у дослідженні педагогічних умов організації інформаційно-консультаційного середовища в закладі освіти [7], щодо модерування та експертного супроводу як

важливого компонента успішної мобільної педагогічної супервізії (В. Ворожбіт-Горбатюк, М. Штефан, Я. Волкова [13], Л. Зеленська [2], С. Доценко [1], Т. Собченко та ін. [12]). Цікаві з позицій реальних освітніх практик висновки, наведені у публікації А. Красулі, А. Шумило і А. Шумило [3], напрямів професійного розвитку вчителів за висновками Н. Тучиної [9], матеріалах науково-практичної конференції [10]. Разом із тим багатоаспектність педагогічної супервізії актуалізує доцільність розвідки в означеній темі.

Мета статті – розкрити окремі положення ресурсності мобільного навчання в реалізації програм супервізії під час підвищення кваліфікації вчителів загальної середньої освіти з метою удосконалення мовно-комунікативної компетентності володіння вчителями іноземною мовою.

Виклад основного матеріалу дослідження. Супервізія як форма підвищення кваліфікації розглянута у контексті реалізації положень Концепції Нової української школи і трансформацій неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників. У статті для аргументування пропонованих міркувань і висновків використано результати проведеного опитування здобувачів вищої педагогічної освіти у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди під час роботи з фокус-групами вчителів закладів загальної середньої освіти Харківського регіону упродовж шести місяців 2023–2024 н. р. Емпіричні дані зібрано з дотриманням професійної та академічної етики, анонімно – для неупередженості та безпеки з використанням онлайн асинхронно за допомогою гугл-форми, з автоматичним обробленням результатів, відкритої дискусії у фокус-групі вчителів під час проходження педагогічних практик (загальна тривалість комунікації – понад 37 год) та співучасті фахівців практики і науковців у наукових конференціях, що тематично близькі до проблематики статті, дало змогу з'ясувати позицію вчителів Харківського регіону у ставленні до можливостей і доцільності мобільної педагогічної супервізії, предметно обговорити готовність долучитися до такого формату підвищення кваліфікації, поміркувати щодо прогнозованих утруднень і викликів. Досвід цього регіону об'єктивно цінний контекстно ризиків загрози тривалих пошкоджень енергетичної інфраструктури і зв'язку та їхнього впливу на неперервну освіту. Відповідно до сучасної методології організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що конкретизована у Порядку [5] і Типовій програмі [6], визначено переваги та виклики мобільного навчання. Групування у фокус-групах було запропоновано за аналогією ключових етапів освітнього процесу, що дає змогу відслідковувати необхідні для кожного етапу мовно-комунікативні компетентності володіння іноземною мовою.

Перший – організаційний аспект (прим. – виділено авторкою): перевага гнучкості подачі навчального і методичного контенту, опрацювання його в індивідуальному темпі, а виклик полягає у фактичній відмові розподілу роботи і відпочинку, посилення тиску понаднормової професійної діяльності.

Супервізія на відміну від інших форм підвищення кваліфікації основний фокус уваги направляє на професійне зростання конкретного супервізанта – вчителя. Організується така супервізія за запитом вчителя, передбачає партнерську підтримку і глибоку емоційну єдність супервізора та супервізанта у попередньо визначеній і зафіксованій темі, проблемі, яка потребує вирішення і методичного забезпечення. Для вдосконалення мовно-комунікативної компетентності це означає не так однаковість мовної стилістики комунікантів, як важливість порозуміння щодо рівня і способів використання немовних комунікативних засобів та прийомів, розширення спектру розуміння іншої культури, традицій, ментального насичення комунікативного простору. Педагогічна супервізія організаційно в такому разі спрямована на вивчення досвіду, збір і аналітику фактичних ситуацій, кейсів рішень тощо. У табл. 1 представлено бачення цінності організаційного компонента мобільної супервізії за результатом комунікування у трьох фокус-групах учителів іноземної (англійської, німецької, французької) мови, кожна група об'єднувала 6–8 осіб, які працюють учителями-методистами у школах Харківського регіону.

Таблиця 1

Організаційні аспекти мобільної педагогічної супервізії

Етап педагогічної супервізії	Зміст мобільного супроводу	Умови для якості оперативної взаємодії	Перелік важливих мовно-комунікативних компетентностей відповідно до Профстандарту
1	2	3	4
Діагностичний	За домовленістю учасників супервізії визначення програмного забезпечення для визначення рівня мовно-комунікативних компетентностей супервізанта	Гугл-опитувальник, опитувальники в мобільних месенджерах не передбачають особливої цифрової компетентності, мають інтуїтивні налаштування, зручні і безкоштовні у використанні.	Орієнтування на кібербезпеку і безпеку онлайн комунікування [4]. Компетентності за чинним Профстандартом: A1.3, A1.4
Проектування професійного розвитку й удосконалення мовно-комунікативної компетентності	Створення індивідуальної карти професійного розвитку, індивідуального плану, персоналізованої стратегії	Підбір мобільних застосунків, цифрових сервісів, навчального контенту відповідно до визначених цілей у карті, плані чи стратегії	Орієнтування на особистісний рівень цифрової грамотності і матеріально-технічне та технологічне забезпечення. Компетентності за Профстандартом: A I.3.3I, A1.4.3I, A I.3.Y 1, A1.4.Y1

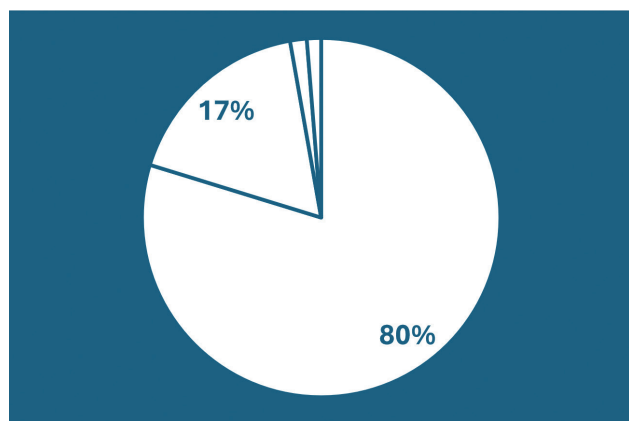
Закінчення табл. 1

1	2	3	4
Реалізація	Проведення сесій комунікації, мікронавчання, виконання завдань у попередньо визначених мобільних додатках	Дотримання попередньо визначеної регулярності, способів сповіщення та інформування про поточні результати	Володіння чи набуття досвіду резильєнтного комунікування, порозуміння в інтеркультурному комунікативному просторі. Компетентності за Профстандартом: A1.3.U2, A1.3.K1, A1.4.K1, A1.3. B.1
Рефлексія	Процедури аналізу прогресу, виявлення утруднень у потоці супервізійної комунікації	Використання щоденника, самоаналіз результатів опрацювання навчального контенту	Культура мовлення, навички мовної аргументації з урахуванням асинхронного спілкування в месенджерах, нетикет комунікантів. Компетентності за Профстандартом: A1.4.31, A 1.4.B1
Звітність	Оцінка якості мобільного консультування за попередньо визначеною шкалою чи процедурою за умов попередження упередженості, стигми чи дискримінації	Взаємодія із супервізором, погодження способу інтерпретації ефективності комунікації Установлення факту появи так званих сліпих зон супервізії у вибраному мобільному застосунку	Використання інструментів і немовних комунікативних засобів, підтримка іміджу і репутаційні комунікації з урахуванням інклюзії. Компетентності за Профстандартом: A 1.3.U 1, A1.3. B.1

Таким чином, як бачимо з табл. 1, вчителі-практики особливу увагу приділяють психологічному комфорту і можливості відтермінування в комунікуванні, що, звичайно, у реаліях українського сьогодення має логічне пояснення, об'єктивоване воєнним станом. Також взаємодія у фокус-групах та її результат визначили цінність мікронавчання як компонента мобільної педагогічної супервізії. Цей результат було використано в опитуванні здобувачів вищої педагогічної освіти, які вчать за індивідуальним планом чи беруть участь у реалізації програм академічної мобільності. В організаційному аспекті респонденти та учасники фокус-груп визначили й ключові переваги мобільного навчання: інтерактивна комунікація засобами, які зрозумілі та поширені в учнівських спільнотах (18%), ефективна витрата часу (67%), індивідуальні темп і ритм (25%). Разом із тим діалектично вказані переваги визначили і виклики, серед яких утрата розмежування між робочим часом і часом для відпочинку констатовано найнебезпечнішим.

Саме ці особливості фактично впливають на затребуваність включення ресурсів мобільного навчання для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій. Так, під час проведення педагогічної практики на бакалаврському рівні (освітні програми за спеціальністю «Середня освіта», Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2024–2025 навчальний рік, опитування проводилося анонімно, за правом вільного вибору респондента, було опитано 43 респондента), 80% опитаних акцентно виділили практичну спрямованість серед сутнісних ознак мікронавчання, 17% – можливість задовольнити потребу в інклюзії в освіті, попередити розрив у навчанні через стрес, війну тощо, 1,6% – навчання для молоді, яка працює чи займається волонтерством, 1,4% – вимушений крок через внутрішнє переміщення чи вимушену еміграцію (діаграма 1).

Дослідженням визначено **другий, змістовний, аспект**: перевага у ціннісній спрямованості дозованого потоку інформаційно-дорадчого і методичного контенту для попередження перевантаження вчителів та виклик щодо якості пропонованого контенту. Останній, звісно, потребує окремого висвітлення і детального аналізу. Щодо переваги ціннісної спрямованості дозованого потоку контенту в мобільній педагогічній супервізії варто зазначити таке.

Діаграма 1
Розуміння сутності мікронавчання

Ціннісна спрямованість в умовах реалій інформаційного хаосу та кібератак потребує підкріплення і навіть державної політики. Для українських учителів важливими, маркерними, ціннісними пріоритетами є національна і громадянська спрямованість, що засвідчує не лише про соціальну згуртованість, а й виступає запобіжним ресурсом для непоширення негативних, деструктивних явищ в інтеркультурному комунікуванні. Наступний ціннісний маркер – інтегрування цінностей сенсів українських і європейських. Це зумовлено твердим поступальним рухом України в повноправне членство в Європейському Союзі.

Ціннісні орієнтири визначають характер використання мобільних пристроїв у ході виконання професійних завдань. Так, під час взаємодії у фокус-групах 97% учителів зазначили про те, що навчальний

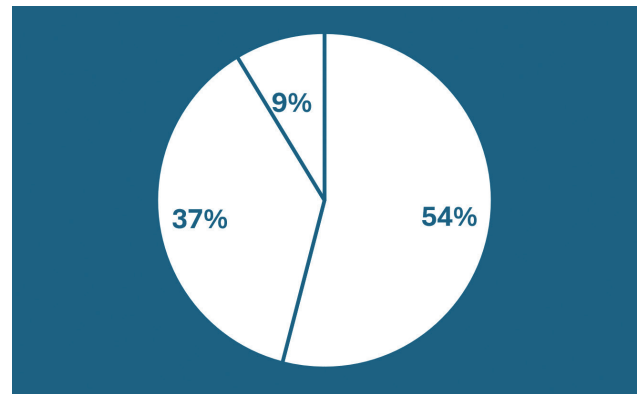
функціонал мобільних пристроїв найчастіше використовуються для пошуку професійно значущої інформації, бо є можливість оперативно опрацювати і поширити необхідну інформацію серед цільової аудиторії комунікантів. Довготривале дистанційне навчання в Харківському регіоні, звісно, вплинуло на комунікативні компетентності вчителів, зокрема мова вчителя через широку практику мобільних меседжерів стала більш лаконічною, чіткою. Попри те що зазвичай мобільна педагогічна супервізія передбачає використання персональних контактних даних (зазвичай номер телефону, акаунт – особистий, а не профільний), можливість відтермінування, персонального налаштування сповіщень і таймінгу зворотного зв'язку дають змогу забезпечити необхідний психологічний комфорт під час проходження програми підвищення кваліфікації. Спільна позиція респондентів серед здобувачів вищої педагогічної освіти і учасників фокус-груп щодо попереднього, завчасного визначення так званої пропускну здатності комунікантів і формату коректного виправлення мовних помилок: 87% респондентів – здобувачів вищої освіти висловилися про необхідність чітких домовленостей про терміни зворотного зв'язку і коректність зауважень, серед учителів-практиків таку відповідь вибрати 85,5% опитаних. Тож визначення меж і графіків мобільної педагогічної супервізії є пріоритетною умовою ефективності роботи і вимогою психологічного комфорту.

Третій, методичний, аспект: перевага персоналізації у взаємодії із супервізором, ефект навчання «тут і зараз» оптимізує педагогічну супервізію, а виклик полягає у неминучих когнітивних змінах і негативних наслідках унаслідок неперервного сповіщення, багатозадачності, що також розпорошує увагу і знижує загальну якість підвищення кваліфікації. Мобільні додатки сприяють більш гнучкій педагогічній супервізії. Без офіційних зустрічей, витрат часу і сил на встановлення первинного контакту можна отримувати миттєвий зворотний зв'язок і об'єктивну оцінку за чіткими критеріями щодо свого прогресу. Наприклад, застосунки для самокорекції мовно-комунікативної компетентності (LanguageTool, OnlineCorrector – перевірка письмової комунікації). Невичерпний потенціал і потребуваність у коротких подкастах та безкоштовних репозитаріях, аудіо-, відеоконтент на платформах Coursera, EdEra, спеціалізовані предметні мобільні тренажери, мовні хаби і ресурси соціальних мереж як майданчиків відкритої інтеркультурної комунікації і просування професійних спільнот, ChatGPT для критичного аналізу конспектів уроків чи проєктування педагогічних навчальних ситуацій, – ці можливості цінні для вдосконалення вимови, розширення словникового запасу професійною термінологією, а комуніканти-асистенти зі штучним інтелектом розширюють географію самої педагогічної супервізії, забезпечують реальне партнерство з пріоритетом ідеології паритетності учасників педагогічної супервізії.

В організації мобільної педагогічної супервізії важливо опціонально врахувати міркування щодо утруднень, з якими стикаються комуніканти під час використання мобільних меседжерів: 54% – раціональна витрата трафіку і пам'яті шляхом визначення формату комунікативного контенту, 37% – адресність комунікації та дотримання норм етики у цифровому спілкуванні, 9% – дотримання авторського і суміжних прав під час поширення навчальної, дорадчої інформації у професійній спільноті (діаграма 2).

Четвертий, моніторинговий, аспект: перевага в продуктивному зворотному зв'язку, а виклик полягає у цифровій нерівності, адже педагогічні працівники мають різний рівень цифрової грамотності, різні налаштування і варіації додатків на своїх мобільних пристроях. Під час взаємодії з учителям у фокус-групах і здобувачами-практикантами шляхом збору відповідей на питання «Що, на ваш погляд, забезпечить ефективність мобільної педагогічної супервізії?» отримано відповіді (відсоткові значення сумарно перевищують 100%, оскільки учасники висловили кілька рівноцінних рекомендацій): «Переосмислення нової ролі супервізором, не контролер, а пернер із більшим досвідом і ефективнішими результатами, які можна верифікувати» – 18,6%; «Чіткі покрокові інструкції, алгоритми і домовленості, зафіксовані у відповідному договорі між супервізором і супервізантом» – 41,9%; «Динамічне, гнучке позитивне емоційне спілкування» – 16,6%; «Оперативні реагування супервізора» – 55%; «Свобода руху комунікантів, вільний вибір форми взаємодії і звітності» – 53%; «Відкрите інформування про кризи, утруднення і загрози» – 12%; «Інтерація для моделювання складних педагогічних ситуацій і спільного пошуку ефективних рішень» – 67%.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, проведене дослідження ресурсності мобільного навчання в реалізації програм супервізії під час підвищення кваліфікації вчителів загальної середньої освіти засвідчило про доцільність такої форми для вдосконалення мовно-комунікативної компетентності володіння вчителями іноземною мовою. На підставі узагальнення емпіричних даних (на прикладі Харківського регіону) визначено переваги і виклики мобільного навчання в організаційному, змістовному, методичному і моніторинговому аспектах. Для фахівців – розробників програм підвищення кваліфікації цікавими можуть стати пропозиції щодо ефективності мобільної педагогічної супервізії, наведені у табл. 1 «Організаційні аспекти мобільної педагогічної супервізії», зокрема поетапного структурування змісту, умов і очікуваних результатів у форматі визначених профе-

Діаграма 2

сійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» компетентностей. У межах статті розкрито один з елементів аналітики заявленої проблеми. Розроблення теоретичної моделі, конкретизації алгоритмів реалізації та методичного супроводу є перспективою подальшої наукової і прикладної розвідки.

Список використаних джерел

1. Доценко С., Клименко Б. Інтеграція мобільних технологій в освітній процес сучасних ЗВО. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 63. Т. 2. С. 182–188. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.2.38>
2. Зеленська Л. Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 31 березня – 02 квітня 2021 р. : у 2-х томах. Т. 2. С. 95–98.
3. Красуля А., Шумило А., Шумило А. Застосування мобільних технологій із метою розвитку іншомовної лексичної компетентності учнів під час вивчення англійської мови. *Теоретична і дидактична філологія. Серія «Філологія»*. 2020. Вип. 32. С. 49–59. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-15-17-2020-1-49-59>
4. Доценко С., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т. Онлайн-безпека учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання : навчально-методичний посібник. Харків : Ранок, 2021. 192 с. URL: <https://surl.li/eupwrh>
5. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : Наказ МОН України від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>
6. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття (вдосконалення) компетентностей зі здійснення наставницької діяльності : Наказ МОН України № 516 від 02.05.2023. URL: <https://surl.li/oriyit>
7. Скрипник Л. М. Педагогічні умови організації інформаційно-консультативного середовища закладу професійної освіти : дис. ... докт. філос. : 015. Кривий Ріг, 2023. 275 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/7239>
8. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів: порадник для супервізорів (наставників). USAID, 2018. 60 с. URL: <https://barna-consult.com/wp-content/uploads/2021/10/Superviziya-Poradnyk-VF-Krok-za-krokom.pdf>
9. Тучина Н. Актуальні питання розширення професійно-методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. *Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 24 квітня 2025 р. С. 160–163. URL: <https://dSPACE.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bcbad354-bcab-4ce7-b660-f889c65c747e/content>
10. Цифрова трансформація освіти та науки : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 02–03 березня 2023 р. 272 с.
11. Importance of the Process of Supervision in Education. 2025. URL: <https://skolera.com/en/blog/importance-of-supervision-education/>
12. Sobchenko T., Dotsenko S., & Smolianiuk N. Mobile learning in the implementation of educational programs for training at the tertiary level: The national aspect. *Educational Challenges*. 2025. № 30(1). P. 53–73. <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2025.30.1.04>
13. Vorozhbit-Horbatyuk V., Volkova Y., & Stefan M. Conscious Parenting in Ukraine and Finland. Society. Integration. *Education: Proceedings of the International Scientific Conference*. 2021. № 2. P. 805–816. <https://doi.org/10.17770/sie2021vol2.6332>
14. Sharples M. Seamless Learning Despite Context. In L.-H. Wong, M. Milrad, & M. Specht (Eds.). *Seamless Learning in the Age of Mobile Connectivity*. 2015. P. 41–55. Singapore: Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-287-113-8_2

Kholodniak O. V.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of English Philology
H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Kharkiv, Ukraine*

E-mail: elenakholodniak@hnpu.edu.ua

ORCID: 0000-0003-2736-3189

SUPERVISION WITH MOBILE LEARNING RESOURCES TO IMPROVE THE LANGUAGE AND COMMUNICATIVE COMPETENCE OF A TEACHER OF A GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTION

Abstract

The article reveals the author's vision of mobile learning resources in the implementation of supervision programs during the advanced training of general secondary education teachers. The author emphasizes the goals of supervision: improving language and communicative competence in foreign language proficiency. Supervision as a form of advanced training is considered in the context of transformations of professional education and continuous advanced training of teaching staff, implementation of the provisions of the Concept of the New Ukrainian School. The author's reasoning and conclusions are supported by the results of an empirical study of the attitudes of applicants for higher pedagogical education and work in focus groups of teachers of secondary education institutions in the Kharkiv region. In accordance with the modern methodology for organizing advanced training of teaching staff, the advantages and challenges of mobile learning are identified. 1) organizational aspect: the advantage of flexibility in the presentation of educational and methodological content, the possibility of processing it at an individual pace, and the challenge lies in the actual refusal to divide work and rest, increasing the psychological pressure of overtime professional activity; 2) content aspect: the advantage in the value orientation of the dosed flow of information, advisory and methodological content to prevent overloading of teachers and the challenge regarding the quality of the offered content; 3) methodological aspect: the advantage of personalization in interaction with the supervisor;

the effect of learning «here and now» optimizes pedagogical supervision, and the challenge lies in the inevitable cognitive changes and negative consequences due to continuous notification, multitasking, which also disperses attention and reduces the overall quality of professional development; 4) monitoring aspect: the advantage is in productive feedback, and the challenge lies in digital inequality, because teaching staff have different levels of digital literacy, different settings and variations of applications on their mobile devices.

Key words: higher education, supervision, teacher of a general education institution, mobile learning, learning experience, linguistic and communicative competence, university, supervisor, supervisee.

References

1. Dotsenko, S., Klymenko, B. (2023). Intehratsiia mobilnykh tekhnolohii v osvittii protses suchasnykh ZVO [Integration of mobile technologies into the educational process of modern higher education institutions]. *Innovatsiina pedahohika*, 63(2), 182–188. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.2.38> [in Ukrainian].
2. Zelenska, L. D. (2021). Moderatsiia yak forma realizatsii supervizii v NUSh. [Moderation as a form of supervision implementation in the New Ukrainian School]. *Psykhologo-pedahohichni problemy vyshchoi i serednoi osvity v umovakh suchasnykh vyklykiv: teoriia i praktyka: materialy V Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii* (Kharkiv, 31 bereznia – 2 kvitnia). U 2 tomakh. T. 2. S. 95–98. [in Ukrainian].
3. Krasulia, A., Shumylo, A., Shumylo, A. (2020). Zastosuvannia mobilnykh tekhnolohii z metoiu rozvytku inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti uchniv pry vyvchenni anhliiskoi movy. [The use of mobile technologies to develop students' foreign language lexical competence when learning English]. *Teoretychna i dydaktychna filolohiia. Seriia «Filolohiia»*, 32, 49–59. <https://doi.org/10.31470/2309-15-17-2020-1-49-59> [in Ukrainian].
4. Onlain-bezpeka uchastykiv osvittnoho protsesu v umovakh dystantsiinoho i zmishanoho navchannia (2021). [Online safety of participants in the educational process in conditions of distance and blended learning] : navch.-metod. posib. S. Dotsenko, V. Vorozhbit-Horbatiuk, T. Sobchenko. Kharkiv: Vyd-vo «Ranok». 192 s. Retrieved from <https://surl.li/eyprwh> [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia Poriadku nadannia profesiinoi pidtrymky ta dopomohy pedahohichnym pratsivnykam (zdiisnennia supervizii) (2024). [On approval of the Procedure for providing professional support and assistance to teaching staff (implementation of supervision)]. Nakaz MON Ukrainy vid 14.06. № 855. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text> [in Ukrainian].
6. Pro zatverdzhennia Typovoi prohramy pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh pratsivnykiv shchodo nabuttia (vdoskonalennia) kompetentnosti iz zdiisnennia nastavnytskoi diialnosti (2023), [On approval of the Standard Program for Advanced Training of Pedagogical Workers on the Acquisition (Improvement) of Competencies in the Implementation of Mentoring Activities] nakaz MON Ukrainy № 516 vid 02.05. Retrieved from <https://surl.lu/oriyit> [in Ukrainian].
7. Skrypnyk, L. M. (2023). Pedahohichni umovy orhanizatsii informatsiino-konsultatyvnoho seredovyscha zakladu profesiinoi osvity [Pedagogical conditions for organizing an information and advisory environment in a vocational education institution] : dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia doktora filosofii zi spetsialnosti 015 Profesiina osvita (tsyfrovi tekhnolohii). Kryvorizkyi derzhavnyi pedahohichni universytet. Kryvyi Rih. 275 s. Retrieved from <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/7239> [in Ukrainian].
8. Superviziia: profesiina pidtrymka i profesiinyi rozvytok pedahohiv: poradnyk dlia supervizoriv (nastavnykiv) (2018). [Supervision: professional support and professional development of teachers: a guide for supervisors (mentors)]. USAID. 60 s. Retrieved from <https://barna-consult.com/wp-content/uploads/2021/10/Superviziya-Poradnyk-VF-Krok-za-krokom.pdf> [in Ukrainian].
9. Tuchyna N. (2025). Aktualni pytannia rozshyrennia profesiino-metodychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy. [Current issues of expanding the professional and methodological competence of future foreign language teachers]. *Suchasni filolohichni i metodychni studii: problematyka i perspektyvy: materialy IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 24 kvit.)*. S. 160–163. Retrieved from <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bcbad354-bcab-4ce7-b660-f889c65c747e/content> [in Ukrainian].
10. Tsyfrova transformatsiia osvity ta nauky (2023) [Digital transformation of education and science]: materialy I Vseukrainskykh naukovy-praktychnoi konferentsii, (2-3 berez., m. Kharkiv). 272 s. Importance of the Process of Supervision in Education. Retrieved from <https://skolera.com/en/blog/importance-of-supervision-education/> [in Ukrainian].
11. Importance of the Process of Supervision in Education. 2025. Retrieved from <https://skolera.com/en/blog/importance-of-supervision-education/> [in English].
12. Sobchenko, T., Dotsenko, S., & Smolianiuk, N. (2025). Mobile learning in the implementation of educational programs for training at the tertiary level: The national aspect. *Educational Challenges*, 30(1), 53–73. <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2025.30.1.04> [in English].
13. Vorozhbit-Horbatiuk, V., Volkova, Y., & Stefan, M. (2021). Conscious Parenting in Ukraine a n.d. Finland. Society. Integration. *Education: Proceedings of the International Scientific Conference*, 2, 805–816. <https://doi.org/10.17770/sie2021vol2.6332> [in English].
14. Sharples, M. (2015). Seamless Learning Despite Context. In L.-H. Wong, M. Milrad, & M. Specht (Eds.). *Seamless Learning in the Age of Mobile Connectivity*, 41–55. Singapore: Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-287-113-8_2 [in English].

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 26.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.04.2026